

Pracovní skupina se vzhledem k epidemiologickým opatřením uskutečnila formou on-line jednání na platformě MS Teams a zaregistrovalo se na ni 96 účastníků. Jednání vedl Ing. Pavel Sekáč, Ph.D., náměstek ministra pro řízení Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání, prezentaci uvedla Ing. Kateřina Bělinová, ředitelka odboru přímých plateb.

Předmětem jednání byl primárně DZES 5, nicméně s ohledem na předchozí PS Podmíněnost 2, kde bylo přislíbeno pokračování diskuse k DZES 6 a 7, byla doplněna tato témata, a dále, pouze informativně, zařazen bod „Taxonomie“. Návrh nastavení podmínek DZES 5, 6, 7 vychází z návrhu legislativního balíčku Evropské komise (EK) a pracovního dokumentu EK k podmíněnosti.

Cílem pracovní skupiny byla detailní technická diskuse, která by měla vést k dohodě na nastavení podmínek na národní úrovni, aby mohlo být návazně zahájeno vyjednávání Strategického plánu ČR s EK. K finálnímu nastavení je nutné vyčkat na závěry jednání Trialogu a výsledný legislativní text nařízení.

Prezentace k jednání a záznam chatu byly zaslány všem účastníkům s nabídkou možnosti zasílat další připomínky a podněty. Písemný záznam diskuse je pro přehlednost zestručněn, v případě potřeby je k dispozici videozáznam z jednání. Zápis je doplněn záznamem chatu.

KOMENTÁŘE A PŘIPOMÍNKY DZES 5

Říha Leoš, AK ČR

- Zdůraznil, že byrokracie by měla být co nejmenší, nástroj nepřinese efekt, co se od něj očekává a bude představovat zátěž pro zemědělce. AK souhlasí s pozicí Rady, pokud nástroj bude zaveden, doporučují rozšiřovat to, co již máme k dispozici.

Příbylová Zuzana, ZUČM

- Podporuje, aby se vycházelo z toho, co už je zavedeno.
- Navrhuje minimalizovat zátěž, počkat na to, co vzejde z Trialogu.
- Připomněla velkou administrativní zátěž pro pěstitele zeleniny.

Chaloupka Roman, Ovocnářská unie

- Dotázal se, zda došlo k posunu v DZES u trvalých kontrol?

Tampierová Martina, KZP ČR

- Připomněla nezbytnost nezatěžovat zemědělce administrativou.
- Dále pak uvedla, že spoustu parametrů plníme, proč nástroj zavádět?
- Je potřeba dát vše do jednoho uskupení.
- Zemědělci to vnímají jako represi, negativně vnímáno to, že bude udělena sankce za nevyplnění tabulky.
- Živinový nástroj by měl být přínos a pomoci zemědělcům,
- Je nutné zajistit vzájemnou propojenost tabulek, které se vyplňují.
- Je potřeba vzájemná kooperace s poradci, správné směřování.
- Není dostatek podkladových dat k dispozici zemědělcům, potřeba propojit informace do jedné aplikace.
- Velký problém je získání dat ze sumární aplikace, pokud chce využívat moderní techniku, potřeba jednoho rozhraní.
- Nástroj by měl být vnímán tak, že bude pomáhat zemědělcům.
- Uvedla, že máme celou řadu různých registrů, potřeba vytvořit jedno prostředí pro využití.

Urbánková Kateřina, PRO-BIO

- Navázala na paní Tampierovou, je potřebné sjednocení hodnot, jedna aplikace, nástroj se musí dobře propojit.
- Jedná se o evidentní zvýšení složitosti SZP.
- Bude to obrovská administrativní zátěž, nebude dostatek financí v poradenství.

- Uvedla, že nechtějí skončit u toho, aby poradci vyplňovali tabulky za zemědělce bez potřebného efektu.
- Navrhla, aby se spíše dělala bilance na základě půdních vzorků.

Jezberová Marcela, AK ČR

- Uvedla, že bilance živin u poradenské praxe by byla lidová tvořivost.
- Otázka, jak bude hodnocena bilance živin.
- Uvedla, že se jedná o byrokratický nástroj, který nepatří do DZES.

Stehlík Josef, ASZ

- Uvedl, že se jedná o administrativní zátěž, o administrativní povinnost bez praktických dopadů.
- Namítl, že propisování dat do tabulky bude problém.

Kraus Michal, Zemědělský svaz

- Sdělil, že zastává stejný názor na DZES 5 jako předřečníci.
- Pokud nastane vyplňování, musí se doplnit do LPIS dálkové odesílání dat.
- Připomněl potřebu zamyslet se nad rozhraním a vytvořit tutorial, jak se na rozhraní připojit.

Hlaváček Václav, Regionální agrární komora

- Uvedl, že zapomínáme na to, co tady funguje, máme unikátní AZPP, dalo by se dotáhnout do podoby, kterou potřebují zemědělci.
- Měli bychom využít to, co tady existuje - data ÚKZÚZ, v tom máme primát.
- Sdělil, že zemědělec nejlíp ví jaká data a proč je potřebuje.

Šandera Antonín, ZS

- Uvedl, že bychom měli popsat faktory, kde máme problémy s využitím N.
- Měli bychom bádát nad tím, jak nám reziduální N vzniká ve vazbě na klima a nové technologie.

Stehlík Josef, ASZ

- Doplnil, že k bilanci živin a návaznosti na provázaný systém není optimista, chtěli jsme centralizovaný registr zvířat, což se nepodařilo.
- Uvedl, že to bude jen nástroj pro potřebu sankčního systému.

Kraus Michal, Zemědělský svaz

- Podpořil návrh pana Hlaváčka pro AZPP využití, máme výsadní postavení v Evropě.
- Uvedl, že AZPP je nevhodný nástroj pro potřebu živin, ale může být využito pro kontrolu,
- ÚKZÚZ by mohl dokladovat, jak bylo hospodařeno na konkrétním pozemku.

SHRNUTÍ A VYJÁDRĚNÍ K DISKUZÍ K DZES 5

ŘO Bělinová

- Na pojetí nástroje v DZES 5 se obecně shodneme.
- *K dotazu pana Říhy na upřednostnění bilance nástroje:* Záleží, jak dopadne vyjednávání legislativy, nicméně návrh počítá s výstupem živinového plánu.
- *K názoru paní Tampierové:* Shodujeme se na stanovisku, že nástroj pro bilanci živin by měl být řešen v rámci poradenství.
- *K poznámce paní Jezberové na rozhraní LPIS:* Budeme se tím technicky zabývat.
- *K poznámkám k AZPP a kontroly ÚKZÚZ:* Nabízí se kompetence ÚKZÚZ, pokud bude nástroj zaveden, údaje AZPP budou do nástroje zahrnuty.

POZNÁMKA NM SEKÁČE k živinovému nástroji DZES 5

- Sdělil, že není cílem vytvořit náročný systém administrace jen pro splnění podmínky. Měl by to být benefit pro zemědělce, bilancovat vstupy a výstupy uhlíku, vytvořit jeden velký obrázek

farmy, jak vychází podnik bilančně a tvoří výsledný obrázek vůči spotřebitelům. Nástroj by měl být užitečný a ne jen administrativní požadavek.

KOMENTÁŘE A PŘIPOMÍNKY DZES 6

Schreiber Petr, ČMSZP

- Dotázal se, proč vypadlo podrývání na SEO plochách?

Říha Leoš, AK ČR

- Nesouhlasí se zařazením obilovin na SEO půdách.
- U PT obsetí se zdá protichůdné, že nelze použít na jedné straně biopás a na straně druhé lze použít travní porosty. Domnívá se, že obojí je zařazeno v AEKO, a pokud již máme biopás, proč tvořit další?
- Doporučil u PT protnutí 70 % odtokových linií – připomínka ohledně vytvoření PS z hlediska kontrol a praxe v rámci nového nastavení kontrol.

Hlaváček Václav, Regionální agrární komora

- K vrstevnicovému zakládání porostu, pásovému střídání plodin připomněl, že ne vždy je v praxi realizovatelné s ohledem na velikost honu, majetkovým poměrům apod., požadavek na zohlednění v nastavení.
- K pásovému zakládání porostu uvedl, že dnešní technologie umožňují zakládání porostu po vrstevnici a je třeba to dále prodiskutovat.

Tampierová Martina, KZP ČR

- Dotázala se k PT pásové střídání plodin – zda je vyhotovená analýza, kolik pozemků se bude týkat,
- upozornila na propojenost smluv, možnosti obhospodařování a na to, že ne každý pozemek má optimální sklonitost a tvar.
- Domnívá se, že dle nastavení PT nebude moci zemědělec na základě svých nástrojů, kterými disponuje, vyhodnotit a ohlídat na DPB.
- Lze řešit pomocí nadstavbových aplikací, ale není možné z pohledu nástrojů co má zemědělec v současné době k dispozici.

Urbánková Kateřina, PRO-BIO

- Připomněla, aby bylo možné plnit DZES placeným opatřením „biopásy“, které povede ke zlepšení struktury krajiny.

Jezberová Marcela, AK ČR

- Vnesla dotaz týkající se PT pásového střídání plodin, konkrétně proč by nemohla být tato PT zařazena i na SEO plochách?
- Dále se dotázala, proč již není možné podrývání u řepky olejné jako PT?
- Uvedla, že bychom se měli zamyslet nad tím, zda vzdálenost mezi ochrannými pásy nezkrátit pod 220 m, aby byla funkční.
- Navrhla u PT LOS zvážit změnu poměru u směsi z 50 % na 70 % luskovin s tím, že jsou dobré zkušenosti z praxe vysévat luskoviny kolmo na řádky obiloviny.

Kraus Michal, Zemědělský svaz

- Doporučil zachovat stávající PT.
- Upozornil na problém v nastavení obdělávání po vrstevnici – PT tak, jak je v současné době nastavená není splnitelná. Vrstevnice se velmi klikatí a na náhorní plošině vrstevnice zatáčí o 360 st. a tím, že se smí dodržovat jeden směr, se opatření vylučuje.
- Navrhl technické diskuse ohledně možného nastavení a vrstvy optimalizované trajektorie, která se běžně používá v zahraničí a která by umožnila opatření splnit.
- Požádal oddělení technologie pásového střídání nikoli zpracování plodin a důrazně varoval zařazovat jako PT z důvodu, že PT by měla být jednoduchá a pásové střídání plodin je komplexní technologie, která se netýká pouze protierozní ochrany, ale jedná se o komplexní environmentální opatření

s cílem zadržovat vodu, zvýšit diverzitu plodin v krajině atd. Toto opatření by zasloužilo, aby byl zřízen samostatný AEKO titul.

- Doporučil oddělit plodiny se SOF na plodiny jarní a ozimé (např. rozlišujeme plodiny se SOF, obiloviny a řepku, a pokud dáme vedle sebe plodinu SOF a vedle NOF (kukuřice a ječmen jarní, tak je to v pořádku, ale pokud vedle sebe dáme ozimou řepku a ječmen jarní, tak to nelze).

Ústav vodního hospodářství a krajiny

- Sdělil, že na ústavu vyhodnocují účinnosti opatření a pásové střídání vychází jako velmi efektivní. Je třeba oddělit samostatné agrotechnické opatření vrstevnicového obdělávání od organizačního opatření pásové střídání plodin, které je mnohem komplexnější a svým systémem, kdy se střídají pásy ochranné a chráněné – plní nejen protierozní funkci, ale v rámci provádění pokusů, infiltrací a měření bylo zjištěno, že má opatření i funkci retenční, vodohospodářskou. Dají se optimalizovat odtokové poměry a jedná se o vhodné opatření i proti větrné erozi.
- Upozornil na odchylku 30°, což představuje 57 %, a to je téměř kolmo na vrstevnici.
- Pásové střídání plodin má velkou účinnost eliminace eroze v drahách soustředěného odtoku a příklání se, aby toto opatření bylo samostatné.

Mistr Martin, VÚMOP

- Připomněl, že v loňském roce byla ve spolupráci s SPÚ byla vyhotovena analýza vyhodnocení účinnosti půdoochranných opatření v rámci DZES 5. Výsledkem bylo, že některá současná nastavení půdoochranných opatření nejsou dostatečně účinná. Výstupy jsou podpořeny výzkumem. Založení vrstevnicového obdělávání může být velmi problematické vzhledem ke členitosti terénu, kdy zemědělec se nevědomě může dostat do problému. VÚMOP má řešerši, jak se to řeší v jiných státech a možnosti existují.
- K pásovému střídání plodin uvedl, že se jedná o komplexní opatření a ze zkušeností by doporučili, že by podmínky musely být tak zjednodušené, ale je zde obava, že nebudou dostatečně účinné anebo tak složité, že pro zemědělce budou obtížně realizovatelné. Navrhuje přesunout pásové střídání plodin do Ekoschémat a pomocí jich plnit i DZES.
- V prezentaci postrádá u PT odkameňování maximální délku řádku u brambor 200 m (proč to v podkladech bylo a v prezentaci to již není uvedeno).
- Mák, zelenina a školky – na orné půdě dle zkušeností VÚMOP dochází k erozi a je třeba je dále řešit.

Houška Jakub, VÚKOZ

- Podpořil významnost orby po vrstevnici a představuje zahraniční studii z Portugalska, kde je výzkum založen na síti výzkumných ploch od Portugalska až po Severní Francii. V rámci výzkumu jsou porovnávány techniky orby po vrstevnici a jako další efekt vyhodnocují výsadbu stromů (lze přirovnat k agrolesnickým systémům). Za riziko vodní eroze jsou považovány plochy, které dosahují smyvu 3t/ha/rok. Pokud se hospodář v systému kopírující vrstevnici, v rámci výzkumu došly k 7t/ha/rok a pokud na plochu vysadí stromy kopírující vrstevnici v počtu 50 ks, tak výsledky jsou 4,2 t/ha/rok a pakliže se k tomu přidá orba po vrstevnici, tak 1t/ha/rok. Jedná se o příklad synergického účinku, který dvou principů, které velmi účinně eliminují erozní smyv.
- Upozornil na související protierozní vyhlášku, která v současné době pracuje s přípustnou ztrátou půdy 9t/ha/rok, limit se zdá jako velmi benevolentní.

Šandera Antonín, ZS

- K pásovému střídání plodin, vrstevnicovému obdělávání připomněl, že do budoucna může řešit problémy s erozí, ale i problémy s reziduí POR.
- Upozornil na vazbu na KoPÚ a legislativní soulad.
- K setí obilnin na SEO plochách uvedl, že by mělo být umožněno vstoupit do meziplodiny před setím jarní obilniny, pokud se zaseje do 20. 3.
- Navrhl další diskuse na toto téma.

Hrdoušek Vít, MAS Strážnicko

- Uvedl, že chybí základní vymezení parametrů, smyv ornice z/ha/rok – od/do? A dále dle jaké metodiky. Vymezení erozní ohroženosti silně erozně ohrožené plochy (smyv ornice t/ha/rok), erozně ohrožené plochy (smyv ornice t/ha/rok), kritérium 2 ha nebo 50 % plochy DPB.

KOMENTÁŘE A PŘIPOMÍNKY DZES 7

Říha Leoš, AK ČR

- Dotázal se ohledně vyloučení podmínky a svažitosti.
- Doporučil OH 25 t/ha nikoli 30 t/ha.

Příbylová Zuzana, ZUČM

- Upozornila na zásadní problém se splněním podmínky pro pěstitele zeleniny, jsou pro zachování sklonitosti a zachování podmínky.
- Přivítají detailnější technickou diskusi ohledně využití kompostu a drůbežího trusu v zelinářství, kde se hojně používají.

Chaloupka Roman, OUČR

- Dotázal se, zda došlo k posunu ohledně trvalých kultur v DZES.

Hlaváček Václav, Regionální agrární komora

- Dotázal se na posun ohledně trvalých kultur v DZES.

Tampierová Martina, KZP ČR

- Přiklání se k OH v dávce 25 t/ha, 30 t/ha by bylo matoucí.

Šandera Antonín, ZS

- Upozornil na chybějící možnost zapravení slámy, přimlouvá se aby, škála možností byla co nejširší. Souhlas se sladěním dávek organické hmoty na hektar na další legislativní požadavky.
- Ohledně vazby bez svažitosti uvedl, že oblasti jsou rozdílné a metody řešení hlavně k meziplodinám. Popsat jaká oblast snese dobu trvání meziplodin a dále i provazba na erozi.

ZÁZNAM DISKUZE CHATU

Vítek Radovan, MŽP

- Dotázal se, co se myslí odklonem 30 stupňů?

Klír Jan, VÚRV

- Vysvětlil, že v prezentaci k pásovému střídání plodin byla sklonitost uvedena v %. LPIS, ale pracuje se stupni (°). Je to zhruba dvojnásobný rozdíl, např. $45^\circ = 100\%$.

Příbylová Zuzana, ZUČM

- Uvedla, že za ZUČM určitě přivítají detailnější technickou diskusi - třeba formou samostatného jednání, abychom neubírali prostor ostatním.

Michalisko Jiří, JAKARTOVICE, SMA

- Souhlasil s paní Tampierovou, z provozní praxe je naprostou nutností sladit podmínky ve všech opatřeních a výzvách na stejné jednotky při aplikacích i nápočtech, rozdílné požadavky pouze vedou k chybovosti a náročnosti administrace.

Jezberová Marcela, OAK Trutnov

- Dotázala se, zda by bylo možné analýzu POT zpracovanou za VUMOP zpřístupnit?

Houška Jakub, VÚKOZ

- Uvedl odkaz <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0167880906002945>
PALMA, João HN, et al. Modeling environmental benefits of silvoarable agroforestry in Europe. *Agriculture, ecosystems & environment*, 2007, 119.3-4: 320-334.

SHRNUTÍ A VYJÁDRĚNÍ K DISKUZÍ K DZES 6, 7

Včetně vysvětlení ke komentářům v rámci chatu

ŘO Bělinová, MZe

- *Konkrétně, co se myslí odklonem 30 st. od vrstevnice:* Jedná se o dlouhodobě zavedenou podmínku, kontrolní postup, kdy se geograficky kontroluje vedení řádku setí v porovnání s mapovou vrstevnicí. Jedná se o podmínku s vysokou chybovostí.
- *K pásovému střídání plodin a možnosti jednotlivých rozmezí:* Sladíme náš návrh členění v procentech na pojetí LPIS, tzn. ve stupních. Konkrétní hodnoty je možné dále diskutovat.
- *K dotazu, proč bylo vypuštěno podryvání u řepky:* Nebylo vypuštěno, je s ním počítáno a je součástí půdoochranných technologií (viz podkladový materiál).
- *K možnosti obsetí zahrnutí biopásů a analogie se zatrávněním:* Pokud se jedná o zatrávnění v rámci II. Pilíře, PRV předpokládá celoblokové pojetí, tzn., pozemek se rozdělí na dvě různé kultury. Obecně platí zásada, že nebyl možný souběh podmínek, aby se jimi naplňovaly oba postupy. Nutno připomenout postup případného snížení sazby.
- *K dotazu vypuštění podmínky:* Nadále platí příslib z předchozího jednání, že EK bude předložen návrh, aby podmínka byla součástí způsobných postupů, zároveň i orba spolu s dodáním organické složky. Rovněž platí, že EK nabídneme řešení přes část pozemků, přes sklonitost.
- S návrhem ZUČR na samostatné jednání souhlasíme.
- *K dotazu ohledně posunu trvalých kultur:* Aktuálně pracujeme na vypořádání a v nejbližší době bude následovat zaktualizování dokumentů a jednání a nevylučujeme ke specifickým podmínkám možnost projednání v užším kruhu.
- *K dotazu týkající se doporučení vrstevnicového obdělávání:* Doplnujeme pouze jako metodické doporučení, aby bylo vždy realizovatelné.
- *K pásovému zpracování:* Pokud bude nastaveno, bude zajištěn metodický výklad. Doporučení týkající se nastavení tohoto opatření jako samostatný management bude předmětem diskuse.
- *K připomínkám ohledně sjednocení limitu organické hmoty na ha v dávce 25t:* Souhlasíme a limit bude sjednocen.
- *K dotazu, proč nelze pásové zpracování zahrnout i jako PT na SEO plochy:* Toto téma je k diskusi. MZe ve spolupráci s VÚMOP vyhodnotí, že se bude jednat o účinný postup na SEO plochách s ohledem na dostatečné provedení pokusů a projektů.
- *K požadavku na zkrácení vzdálenosti mezi jednotlivými pásy, zkrácení odtokových linií:* Vstoupíme do diskuse s VÚMOP.
- *K LOS a návrhu navýšení podílu luskovin na 70 %:* Téma projednáme s VÚMOP, zda je dostatečná odborná opora, aby se jednalo o dostatečnou půdoochrannou technologii.
- *K vrstevnicovému obdělávání jako nesplnitelnému opatření:* Zde jsme připraveni na další technická jednání.
- *K doporučení VÚMOP plynoucímu z monitoringu eroze, zkušenosti, výzkumu a projektů k DZES 5:* Doporučení, která byla předmětem analýzy, byla zohledněna v rámci možného rozšíření/doporučení v rámci jednotlivých PT.
- *K připomínce umožnění zapravení slámy v rámci DZES 7:* Zahrneme tuto možnost do návrhu vyjednávání s EK, rovněž zahrneme i zmiňovanou svažitost.
- *K posouzení připomínky limitu KoPÚ (pozemky po spádnicí):* Téma je řešeno s SPÚ.
- *K nesouhlasu se zařazením obilovin na SEO půdách:* Bude doložena odborná argumentace VÚMOP.

KOMENTÁŘE A PŘIPOMÍNKY TAXONOMIE

Jandejsek Zdeněk

- Uvedl, že řada podniků s produkčním zemědělstvím již požadavky Taxonomie plní, máme hluboko pod průměr aplikace POR, taktéž aplikace hnojiv, ve srovnání s EU, bohužel i počet VDJ, zatížení, úhory v LPIS neodpovídají realitě, máme řadu hektarů kolem potoků lesů a jsou vyřazeny z podpor. Doporučuje, aby se podniky certifikovaly - je to třesnička na dortu ve vztahu k bankám.

NM Sekáč

- Reagoval, že nemá zatím silný názor, jak by měla vypadat certifikace. Uvedl, že dnes jen informujeme.

Hlaváček Václav, Regionální AK

- Sdělil, že certifikace přinese určitou finanční zátěž a záleží, jak bude distribuována, co bude hradit stát, co podniky.

Dubravská Jarmila, EHSV

- Uvedla, že Taxonomie se 2 roky využívá v BE, NL, FR.
- Navrhla dostat Taxonomii do PRV, řadu prvků v praxi již využíváme, v dalším období to bude již povinné.

Hlaváček Václav, Regionální AK

- Uvedl, že je potřeba se připravit na Taxonomii, že bude povinností, souhlasím s NM že EK a EP rezignovali na simplifikaci.

Urbánková Kateřina, PRO-BIO

- Uvedla, že Taxonomie je jasný trend, zaváděno v severských zemích, přinese to finanční náklady, propojit s poradenstvím, potřeba se tím zabývat.

Stehlík Josef, ASZ

- Uvedl, že certifikace pro Taxonomii by měla být na úrovni podniku, mohla by být dobrovolná a mohla být vstupenka pro nižší míru kontrol, což by mohlo být motivací pro zemědělce.

Kraus Michal, ZS

- Navrhl, že pokud nastane vyplňování, doplnit do LPIS dálkové odesílání dat, zamyslet se nad rozhraním, tutorial jak se na rozhraní připojit.
- Sdílí stejný názor na DZES 5 jako kolegové.

Hlaváček Václav, Regionální AK:

- Doplnil, že tady mluvíme o diktátu ze strany bank, které zemědělce administrativně zatěžuje a vytváří z něj nevolníka, zemědělec nejlíp ví jaká data a proč je potřebuje.

Šandera Antonín:

- K uhlíkové neutralitě sdělil, že bychom měli vést debatu k dovozu masa z Jižní Ameriky.

NM Sekáč:

- Doplnil, že existuje řada protikladů u dovozní politiky, je potřeba uchopit Taxonomii tak, aby měla vypovídající hodnotu pro konečného spotřebitele

ZAVĚR

Prezentace z jednání bude distribuována všem účastníkům s nabídkou možnosti zasílat písemně další připomínky a podněty.